

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ХІРУРГІЇ ТА ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМЕНІ О.О. ШАЛІМОВА»
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради ДУ «НІХТ
ім.О.О.Шалімова» НАМН України
від 13 липня 2018 р., протокол № 7
УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ директора ДУ «НІХТ
ім.О.О.Шалімова» НАМН України
від 16 липня 2018 р., № 109/1-Н

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ
АСПРАНТІВ АТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
ДУ «НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ХІРУРГІЇ ТА
ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ІМ. О.О. ШАЛІМОВА»
НАМН УКРАЇНИ**

Київ – 2018

1. Загальні положення

1.1. Положення про педагогічну практику (практикум) аспірантів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державній установі «Національний інститут хірургії та трансплантології ім.О.О.Шалімова» НАМН України (надалі – ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України) регламентує форми, організацію, здійснення та зарахування проходження педагогічної практики аспірантами та здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії у ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України.

1.2. Педагогічна практика є складовою частиною освітнього процесу, обов'язковим компонентом підготовки аспірантів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, невід'ємною частиною опанування навчального курсу професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю в аспірантурі чи поза аспірантурою.

1.3. Метою та основним призначенням педагогічної практики є забезпечення формування та розвитку освітньо-прикладних компонентів викладацьких компетентностей аспірантів (здобувачів).

1.4. Завданням педагогічної практики є:

- оволодіння навичками підготовки навчально-методичної документації;
- проведення аудиторних занять;
- організація поза аудиторної роботи здобувачів вищої та/або післядипломної освіти, слухачів заходів безперервного професійного розвитку.

1.5. У системі заходів з підготовки аспірантів (здобувачів) за навчальним курсом професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю в аспірантурі чи поза аспірантурою педагогічна практика виконує наступні функції:

- розвивальну — спонукає аспіранта (здобувача) до самовизначення у викладацькій діяльності (самостійного пошуку шляхів практичної реалізації у освітньому процесі здобутих ключових професійних та загально гуманітарних компетентностей);

- адаптаційну — створює умови для реалізації теоретичних компонентів здобутих професійних та загально гуманітарних компетентностей у конкретних педагогічних ситуаціях з визначеним контингентом слухачів (студентів, інтернів);

- діагностичну — дозволяє оцінити рівень сформованості у аспіранта (здобувача) викладацьких компетентностей.

1.6. Основними умовами ефективності педагогічної практики є її теоретична обґрунтованість, навчальний, розвивальний та виховний характер, комплексний (мультидисциплінарний) підхід до її змісту та організації.

1.7. Педагогічна практика організовується та проводиться відповідно до вимог чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про

освіту», Закону України «Про вищу освіту», постанов Кабінету Міністрів України, наказів МОН України та МОЗ України, інших нормативно-правових актів, Статуту ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України, положень та наказів ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України щодо організації освітнього процесу, зокрема підготовки аспірантів (здобувачів) у ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України, політики якості в ДУ «НІХТ ім. О.О.Шалімова» НАМН України та регламентуючих документів щодо системи управління якістю, цього Положення та робочих програм нормативних дисциплін професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією) в аспірантурі чи поза аспірантурою.

2. Організація і порядок проведення педагогічної практики

2.1. Педагогічна практика проводиться, як правило, у науковому відділі з функцією випускової кафедри (або у науковому відділі, в якому працює науковий керівник аспіранта (здобувача).

2.2. При проходженні педагогічної практики аспіранти (здобувачі) повинні ознайомитися з науково-методичною та навчально-методичною роботою наукових співробітників відділу для розуміння її складових та використання набутих знань та навичок у подальшій роботі.

2.2.1. Навчальна складова педагогічної практики полягає:

- у забезпеченні зв'язку та використанні теоретичних знань з фахових дисциплін у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань;
- у формуванні психолого-педагогічної готовності до проведення занять з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності, сучасних освітніх технологій.

2.2.2. Наукова складова педагогічної практики реалізується:

- у поглибленні знань з фахових навчальних дисциплін;
- у самостійному вивченні передового педагогічного досвіду, його узагальненні й використанні у професійній діяльності;
- у вдосконаленні вміння здійснення науково-дослідницької роботи;
- в оволодінні навичками грамотного перетворення наукової інформації в навчальний матеріал.

2.2.3. Виховна складова педагогічної практики має:

- розвивати зацікавленість аспірантів та здобувачів до педагогічної діяльності, її методів та прийомів;
- формувати потребу у педагогічній самоосвіті та самовдосконаленні.

2.2.4. Професійна складова педагогічної практики спрямована на:

- розвиток вміння та навичок педагогічного впливу на особистість;
- використання професійної риторики;
- активацію навчальної діяльності слухачів (інтернів, студентів);
- розвиток методів та прийомів оцінювання навчальної діяльності зокрема:

а) правильно визначати:

- організаційну структуру заняття залежно від мети, змісту та конкретних умов його проведення;
- форми, методи, засоби навчання, що відповідають дидактичним принципам, враховуючи вікові та психологічні особливості слухачів (студентів, інтернів) у конкретних умовах навчання;
- навчальну, розвиваючу, виховну мету заняття зі спеціальності, форми й методи її реалізації;

б) добирати, а в разі необхідності виготовляти, дидактичний матеріал та наочність відповідно до пізнавальної мети;

в) дидактично обґрунтовано застосовувати технічні засоби навчання;

г) здійснювати психолого-педагогічний аналіз відвіданого та власного заняття.

2.3. Загальний обсяг педагогічної практики визначається відповідно до освітньо-наукової програми у кількості годин та кредитів, які виділяються та обліковуються в межах годин самостійної роботи аспіранта (здобувача) за відповідною навчальною дисципліною професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією).

2.4. Педагогічна практика проходить під організаційно-методичним керівництвом наукового співробітника (професора або старшого дослідника) наукового відділу з функцією випускової кафедри, який є куратором навчальної, професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю, яку опановує аспірант (здобувач), в тому числі й наукового керівника аспіранта (здобувача). Рішення про організаційно-методичне керівництво педагогічною практикою приймається на засіданні методичної комісії наукового відділу з функцією випускової кафедри.

2.5. Безпосередній керівник педагогічної практики зобов'язаний:

- забезпечувати чітку організацію, планування та облік результатів педагогічної практики;
- створити необхідні умови для виконання у повному обсязі індивідуального плану проходження педагогічної практики аспірантом (здобувачем);
- оцінювати проходження практики аспірантом (здобувачем);
- проводити виховну роботу з аспірантом (здобувачем) з акцентом на дотримання правил етичної поведінки, службової дисципліни та законності;
- на засіданнях методичної комісії наукового відділу кафедри доповідати про стан проходження практикуму, а також про його підсумки;
- надавати допомогу організаційного та методичного характеру з підготовки аспірантом (здобувачем) індивідуального плану педагогічної практики, звіту про її проходження, методичних розробок до семінарських (практичних) занять, що будуть проводитися аспірантом (здобувачем), аналізу відвіданого заняття;

- у випадку порушення аспірантом (здобувачем) дисципліни, нехтування своїми обов'язками, а також виникненні конфліктних ситуацій повідомляти про це письмово (службовою запискою або заявою) завідуючого відділом.

2.6. У межах виконання завдань педагогічної практики аспірант (здобувач) має право:

- ознайомитися з документацією, навчально-методичними матеріалами відділу;
- звертатися за консультаціями з надання методичної допомоги до безпосереднього керівника педагогічної практики;
- відвідувати заняття досвідчених науково-педагогічних працівників наукового відділу з функціями випускової кафедри з метою вивчення методики викладання та передового педагогічного досвіду;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації і порядку проведення практики.

2.7. При проходженні педагогічної практики аспірант (здобувач) зобов'язаний:

- вивчити нормативно-правові акти з питань вищої та післядипломної освіти в галузі охорони здоров'я, а також безперервного професійного розвитку лікарів в Україні, організації освітнього процесу та діяльності науково-педагогічних працівників у ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМН України;
- дотримуватися навчальної та трудової дисципліни, норм моралі, професійної етики та медичної деонтології;
- виконувати вимоги безпосереднього керівника педагогічної практики;
- результати проходження педагогічної практики відобразити у звітній документації.

2.8. Зміст заходів педагогічної практики та послідовність їх виконання визначається в індивідуальному плані педагогічної практики аспіранта (здобувача), який погоджується керівником педагогічної практики та затверджується завідувачем наукового відділу з функцією випускової кафедри, в якому проводиться практика.

2.9. Конкретні терміни проходження аспірантом (здобувачем) педагогічної практики визначаються з врахуванням робочого плану та розкладу освітнього процесу за навчальною дисципліною професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією) аспіранта (здобувача), робочих планів циклів та дисциплін кафедри, розкладів занять інтернів, слухачів, які може відвідати аспірант (здобувач), а також до проведення яких може бути залучений аспірант (здобувач) в межах виконання заходів педагогічної практики.

3. Контроль та відповідальність за проведення педагогічної практики

3.1. Звіт про проходження педагогічної практики аспіранта (здобувача) погоджується керівником педагогічної практики, обговорюється й схвалюється на засіданні методичної комісії наукового відділу, в якому проводилася педагогічна практика, та затверджується завідувачем даного відділу. Витяг з протоколу засідання кафедри долучається до звітних матеріалів з педагогічної практики аспіранта (здобувача).

3.2. Форми плану педагогічної практики аспіранта (здобувача) - (Додаток 1), звіту про проходження педагогічної практики (Додаток 2), навчально-методичних документів, які готує аспірант (здобувач) в межах виконання завдань педагогічної практики, розміщуються в альбомі форм наукового відділу.

3.3. Індивідуальний план педагогічної практики аспіранта (здобувача), звіт про проходження педагогічної практикою аспіранта (здобувача), витяг з протоколу засідання методичної комісії наукового відділу щодо обговорення і схвалення звіту про проходження педагогічної практики аспіранта (здобувача) готуються у двох екземплярах. Один екземпляр вказаних документів з комплектом подається у науково-організаційний відділ разом з відомостями про успішне складання підсумкового контролю за навчальною дисципліною професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю аспіранта (здобувача). Другий екземпляр вказаних документів зберігається у науковому відділі до завершення навчання аспіранта (здобувача) у аспірантурі поза аспірантурою.

3.4. Навчально-методичні документи, яка готує аспірант (здобувач) в межах виконання завдань педагогічної практики (методичні розробки до проведених аспірантом семінарських чи практичних занять) укладаються в одному екземплярі та зберігаються у науковому відділі до завершення навчання аспіранта (здобувача) в аспірантурі чи поза аспірантурою.

3.5. Безпосередній керівник педагогічної практики відображує керівництво педагогічною практикою аспіранта (здобувача) у розділі з навчальної роботи індивідуального плану роботи науково-педагогічного працівника з розрахунку 5 годин консультацій на одного аспіранта (здобувача).

3.6. Відповідальність за організацію, проведення та контроль якості педагогічної практикою покладається на завідувача наукового відділу з функцією випускової кафедри.

4. Прикінцеві положення

4.1. Дане Положення затверджується Вченою радою ДУ «НІХТ ім.О.О.Шалімова» НАМНУ і вводиться в дію наказом директора Інституту.

4.2. Зміни та доповнення даного Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

4.3. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає силу.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора

з наукової роботи Данил Коетичев П.В. 06 липня 2018 р.

(підпис) (ПІБ)

Провідний юрисконсульт Лобко В.В. "06" 07 2018 р.

(підпис) (ПІБ)

Начальник відділу управління персоналу Олександр Пухварев "08" 07 2018 р.

та документообігу (підпис) (ПІБ)

Додаток 1
ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач відділу

(назва відділу)

проф. _____ П.І.Б.
«__» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
педагогічної практики аспіранта (здобувача)

П.І.Б.

з «__» _____ 20__ року по «__» _____ 20__ року

з/п	Заплановані заходи *	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	2.	3.	4.
1.			
2.			
3.			
4.			

Аспірант (здобувач)

_____

(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Керівник педагогічної практики

_____

(підпис)

П.І.Б.

(посада, вчене звання)

«__» _____ 20__ р.

*Примітка. Приклади запланованих заходів:

- Відвідати лекцію на тему: «_____» завідувача відділу професора П.І.Б., завідувача і циклу (дисципліни) «Назва циклу (дисципліни)»;
- укласти методичну розробку семінарського заняття на тему: «_____»

- укласти методичну розробку практичного заняття на тему: « _____ »
- провести семінарське заняття на тему: « _____ » з групою інтернів(слухачів) циклу (дисципліни) «Назва циклу (дисципліни)»;
- провести практичне заняття на тему: « _____ » з групою інтернів(слухачів) циклу (дисципліни) «Назва циклу (дисципліни)» тощо.

Додаток 2

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач відділу

_____ (назва відділу)
проф. _____ П.І.Б.
« ____ » _____ 20__ р.

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики
аспіранта (здобувача) П.І.Б.

з « ____ » _____ 20__ року по « ____ » _____ 20__ року

Згідно з індивідуальним планом педагогічної практики у визначеній термін відвідано наступні аудиторні заняття науково-педагогічних працівників наукового відділу з функцією випускової кафедри

Дата і час проведення	Академічна група	П.І.Б., посада працівника, який проводив заняття	Вид та тема заняття
1.	2.	3.	4.

За результатами відвідування аудиторних занять зроблено висновки:

_____

Згідно з індивідуальним планом педагогічної практики у визначеній термін проведено наступні аудиторні заняття:

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид заняття

1.	2.	3.	4.

З метою підготовки до вказаних аудиторних занять здійснено наступні заходи:

За результатами проведення аудиторних занять зроблено висновки:

Обговорено і схвалено на засіданні методичної комісії наукового відділу
 _____ (назва відділу)
 від « ____ » _____ 20__ року, протокол № _____.

Аспірант (здобувач)

_____

(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Керівник педагогічної практики

_____

(підпис)

П.І.Б.

(посада, вчене звання)

« ____ » _____ 20__ р.